
Rahatalous haltuun

Jussi Ahokas & Lauri Holappa

Helsingin työväenopisto

21.10.2014–18.11.2014

Luentosarjan tavoitteet

- Luentosarja perustuu temaattisesti luennoitsijoiden kirjoittamaan Rahatalous haltuun – irti kurjistavasta talouspolitiikasta –kirjaan (Like, 2014)
 - Teosta on mahdollista ostaa luentosarjan yhteydessä 20 euron alennushinnalla
 - Luentosarjalle osallistuminen ei millään tavalla edellytä kirjan lukemista tai hankintaa
- Luentosarjalla annetaan yleiskuva kapitalismista rahatalousjärjestelmänä
 - Teoreettisina lähtökohtina jälkikeynesiläisyys, chartalismi ja rahan kiertoteoria
- Vaihtoehto klassiselle ja valtavirtaiselle tulkinnalle kapitalismista vaihtokauppajärjestelmänä
- Luentosarjalla kuvataan rahatalousjärjestelmän keskeisimpien instituutioiden toimintaa

Luennot

1. Rahan synty ja historia
 2. Kapitalismi rahatalousjärjestelmänä
 3. Pankkijärjestelmä nykykapitalismissa
 4. Sektoritaseet ja valuuttakurssit
 5. Kysynnänsäätelypolitiikka 2010-luvulla
-

Rahatalous ja vaihtokauppatalous (1)

- Jos ymmärrämme kapitalismin rahatalousjärjestelmänä, miellämme rahan kapitalismin keskeisimmäksi instituutioksi → kaikki makrotaloudelliset selitysmallit edellyttävät raha-arvojen muutosten ja rahoitussuhteiden ymmärtämistä
- Jos ymmärrämme kapitalismin vaihtokauppataloutena, voimme poistaa rahan makrotalouden pitkän aikavälin selitysmalleista → vain “reaalisilla tekijöillä” (työ, tuottavuus, pääoma) on merkitystä
- Yleisen tieteellisen ymmärryksen laajentaminen ja toimivan talouspolitiikan harjoittaminen edellyttävät kapitalismin perusluonteen yksityiskohtaista ymmärtämistä
- Se, millaiseksi kapitalismin ymmärrämme, vaikuttaa merkittävästi myös siihen, millaiset poliittiset vaihtoehdot miellämme realistisiksi

Rahatalous ja vaihtokauppatalous (2)

- Jos kapitalismi mielletään rahatalousjärjestelmäksi, kaikki tuotanto syntyy halusta kerryttää rahamääräisiä voittoja → tuotannon ja työllisyyden taso on seurausta vallitsevasta kokonaiskysynnän tasosta
- Rahatalousjärjestelmässä kaikkien toimijoiden elinehtona on säilyttää jatkuvasti oma maksukykynsä → kaikkia tuloja ei aina kannata kuluttaa → kokonaiskysyntä voi heilahdella millä tasolla tahansa

Rahatalous ja vaihtokauppatalous (3)

- Vaihtokauppataloudessa toimijoiden viimekätisenä motiivina on aina hankkia omia preferenssejään vastaava (mahdollisimman iso) hyödykekori
- Vaihtokauppataloudessa kokonaiskysynnällä ei ole pitkäaikaista merkitystä, koska rahalla on arvoa vain “vaihdon välineenä” → kaikki tulot lopulta kulutetaan tai investoidaan → ratkaisevia tekijöitä lopulta vain työn tarjonta, tuottavuus ja pääoman määrä

Rahatalous ja vaihtokauppatalous (4)

- Jos talouspoliittisen ajattelumme juuret ovat vaihtokauppateoriassa, on loogista keskittyä vaatimaan työn tarjonnan lisäämistä, mikäli haluamme kasvattaa kokonaistuotantoa ja vähentää työttömyyttä
- Jos talouspoliittisen ajattelumme juuret ovat rahatalousteoriassa, on jatkuvasti huolehdittava riittävästä kokonaiskysynnän tasosta, jos haluamme ylläpitää täystyöllisyyttä ja vahvaa talouskasvua